

Antwoord op Statenvragen PS2023-873

De leden van
Provinciale Staten

Beantwoording schriftelijke Statenvragen Statenlid Eric van Kaathoven
van SP over veiligheid en andere kanttekeningen railterminal Gelderland

Ingevolge het bepaalde in artikel 39 van het Reglement van Orde Provinciale Staten van Gelderland doen wij u hieronder het antwoord van ons college op de vragen van Eric van Kaathoven toekomen.

Inleiding van de vragensteller:

Bij de Railterminal Gelderland zullen als de plannen doorgaan naast gewone containers ook tankcontainers met brandbare gassen en tankcontainers met giftige stoffen worden overgeslagen. Dat blijkt duidelijk uit het Provinciaal Inpassingsplan (PIP). Onafhankelijk milieuprofiel expert Cor Coenrady schreef in opdracht van de gemeenteraadsfracties van de Partij van de Arbeid (PvdA) en Burgerbelangen OverBetuwe (BOB) Coenrady Consult een rapport over deze en andere aspecten rond de railterminal. Dit rapport is op 2-9-2023 gestuurd aan de fractievoorzitters van de Gelderse statenfracties en gedeputeerde Witjes. Onderwerpen die aan bod komen zijn: Bluswatervoorzieningen, Omgevingsvergunning Wabo/Omgevingswet en Aanwijzing bedrijfsbrandweer Rail Terminal Gelderland (zie bijlage).

De fracties van PvdA Overbetuwe en Burgerbelangen Overbetuwe wijzen in de begeleidende mail waar ze de conclusies van het onderzoek samenvatten, op het volgende (citatens uit de mail):

- Er zal een omgevingsvergunning verstrekt moeten worden. In februari 2021 heeft de Overbetuwse raad in meerderheid de bevoegdheden tot het verstrekken van onder meer een omgevingsvergunning voor de Railterminal overgedragen aan de provincie Gelderland. In het rapport van Coenrady Consult wordt de vraag gesteld of dit wel rechtsgeldig is. Er zijn twijfels. Overigens na 1 januari 2024 – als de nieuwe omgevingswet van kracht wordt – is de gemeente weer verantwoordelijk voor het verstrekken van een dergelijke vergunning;
- In de eerste plannen van de provincie werd nog gesproken over te realiseren blusvoorzieningen. Opmerkelijk is dat deze in het Provinciaal Inpassingsplan (PIP) niet meer opgenomen zijn, terwijl dit mede in het licht van de

Datum

3 oktober 2023

Zaaknummer

2023-011297

Blad

2 van 4

veiligheid van cruciaal belang is. In het rapport kunt u lezen, dat juridisch vast staat dat er een blusvoorziening gerealiseerd moet worden aan beide zijden van de Railterminal Gelderland met een capaciteit van 6.000 l/m (360 m³ per uur), binnen 15 minuten voor minimaal 4 uur. Tevens moet er een stationaire ringleiding van tenminste 400 meter aan beide zijden van de Railterminal Gelderland aangelegd worden en aan beide zijden met twee bluspompen, die onafhankelijk van elkaar moeten kunnen functioneren. Er dient een voorziening (reservoir) aangelegd te worden, zodat er altijd voldoende bluswater aanwezig is;

- De aanleg van deze voorzieningen vergt een investering van vele, vele miljoenen euro's. In de begroting van de provincie Gelderland is hierin niet voorzien. ProRail heeft in een schrijven aan de minister van Infrastructuur en Waterstaat aangegeven geen financiële bijdrage te willen leveren aan deze noodzakelijke voorzieningen;
- De veiligheidsregio Gelderland-Zuid en de onder haar vallende brandweerkorpsen hebben onvoldoende materieel en know how beschikbaar om mogelijke calamiteiten bij de Railterminal Gelderland het hoofd te bieden. Om die reden zal de exploitant hoogst waarschijnlijk een bedrijfsbrandweer op moeten tuigen;

Vraag 1:

Bent u bekend met het rapport van Coenrady Consult van 2 september 2023 over kanttekeningen bij de Railterminal handelend over Bluswatervoorzieningen, Omgevingsvergunning Wabo/Omgevingswet en Aanwijzing bedrijfsbrandweer Rail Terminal Gelderland?

Antwoord:

Ja

Vraag 2:

Klopt het hierboven op basis van het rapport geschetste beeld van de situatie rond de veiligheid en een aantal andere aspecten van de voorgenomen railterminal? Zo nee, op welke punten niet? Op welke punten is het rapport van Coenrady Consult volgens het college eventueel niet juist of volledig?

Antwoord:

In het rapport wordt geconstateerd dat er een stationaire blusvoorziening gerealiseerd moet worden met een capaciteit van 6.000 l/min (360 m³ per uur), binnen 15 minuten voor minimaal 4 uur. Ook wordt in het rapport gesteld dat dit niet bindend is vastgelegd in het inpassingsplan RTG, maar dat er wel waterberging is vastgelegd. Daarnaast wordt geconstateerd dat de Raad van State in haar tussenuitspraak van 26 april 2023 over het inpassingsplan RTG heeft overwogen dat dit in de omgevingsvergunning (milieu) voor de railterminal moet worden vastgelegd. Deze informatie is correct.

In het milieueffectrapport behorend bij het inpassingsplan is op diverse plekken aangegeven dat er voldoende bluswatervoorzieningen moeten zijn. In het externe veiligheidsrapport behorend bij het inpassingsplan is verder opgenomen dat in afstemming met de Veiligheidsregio in het

Datum

3 oktober 2023

Zaaknummer

2023-011297

Blad

3 van 4

ontwerp van de railterminal rekening wordt gehouden met voldoende bluswatervoorzieningen, dat wil zeggen 6.000 l/min gedurende 4 uur. De constatering in het rapport dat de blusvoorzieningen niet meer zijn opgenomen in het inpassingsplan is dus onjuist. De uitwerking van voldoende bluswater in het inpassingsplan wordt zowel door de Veiligheidsregio als door de Raad van State bevestigd. De Raad van State heeft zienswijzen op dit onderwerp in de tussenuitspraak ongegrond verklaard, er was geen aanleiding om te constateren dat dit onvoldoende is uitgewerkt in het inpassingsplan.

In een reactie op het vooroverleg dat is gevoerd ter voorbereiding van het ontwerp inpassingsplan, heeft de Veiligheidsregio bovenstaande bevestigd met de volgende reactie (bijlage 21 van de toelichting van het inpassingsplan): *Gezien het doorlopen voortraject en de verwerking daarvan in het inpassingsplan ziet de Veiligheidsregio geen aanleiding om aanvullend advies uit te brengen over de mogelijkheden voor de rampenbestrijding en zelfredzaamheid. Wel gaat de Veiligheidsregio er vanuit dat de betrokkenheid gecontinueerd wordt bij de verdere (technische) uitwerking en (voorbereidingen op) de uitvoering om de bereikbaarheid en bestrijdbaarheid van eventuele incidenten ten tijde en na afloop van de realisatie mogelijk te maken.*

In de verleende watervergunning voor de Railterminal Gelderland zijn afspraken gemaakt over de dimensionering van watergangen die in het kader van het project worden gerealiseerd. Deze watergangen worden zodanig ingericht, dat in de benodigde capaciteit om te kunnen blussen wordt voorzien.

De bluswatervoorzieningen die op het terminalterrein worden gerealiseerd en een calamiteitenplan zullen nader worden uitgewerkt en vastgelegd in de omgevingsvergunning milieu. Deze zal door de toekomstig exploitant worden aangevraagd op basis van zijn exploitatie. De conclusie op basis van het rapport van Coenrady Consult dat de Veiligheidsregio en betreffende brandweercorpsen onvoldoende know how en materieel hebben om bij calamiteiten in te grijpen, wordt niet herkend.

Vraag 3:

Welke maatregelen neemt het college om ervoor te zorgen dat mochten de plannen voor een railterminal bij Valburg (RTG) doorgaan, de veiligheid (van omwonenden) gegarandeerd kan worden, daarbij rekening houdend met genoemde en relevante wet- en regelgeving zoals Handreiking Bluswatervoorziening en Bereikbaarheid en de Wet Veiligheidsregio's?

Antwoord:

Zie hiervoor bovenstaand antwoord. In de aanvraag voor de omgevingsvergunning milieu dient de toekomstig exploitant aan te tonen dat de veiligheid wordt gegarandeerd en dat wordt voldaan aan vigerende wet- en regelgeving. Naar aanleiding hiervan toetst het bevoegd gezag of de inrichting van de railterminal voldoet aan de vigerende wet- en regelgeving in het kader van externe veiligheid. In de uitwerking van het inpassingsplan voor de RTG, is aangetoond dat met een representatieve bedrijfssituatie aan vigerende wet- en regelgeving kan worden voldaan. Dit is bevestigd in de tussenuitspraak van de Raad van State.

Vraag 4:

Datum

3 oktober 2023

Zaaknummer

2023-011297

Blad

4 van 4

Is met de kosten van deze en andere (brand)veiligheidsmaatregelen rekening gehouden bij de bestaande begroting? Zo ja, welk bedrag is hiervoor gereserveerd? Zo nee, hoe verhoudt dit zich met het Gelderse coalitieakkoord Gewoon doen? Daarin staat *“De aanleg van de Railterminal Gelderland is in voorbereiding. De aanbesteding loopt. Als er geen exploitant komt, dan stoppen we ermee. Er komt, zoals ook al eerder besloten, geen extra provinciale bijdrage voor de aanleg of exploitatie.”*

Antwoord:

Ja, in de begroting van het project is rekening gehouden met kosten voor voorzieningen voor brandveiligheid. De begroting van het project wordt niet openbaar gemaakt in het kader van lopende of komende aanbestedingen.

Gedeputeerde Staten van Gelderland

Henri Lenferink

- wnd. Commissaris van de Koning

Henrice Wittenhorst

- plv. Secretaris